

Аліменти. Особливості нарахування, стягнення за рішенням (наказом) суду і в порядку виконавчого провадження

Пропонований збірник визначає правові підстави виникнення аліментних відносин, загальних підстав їх нарахування, а також порядок добровільної уплати, примусового стягнення у судовому порядку та в порядку виконавчого провадження.

Окремо розглядаються питання відповідальності за несплату аліментів та негативні наслідки наявної заборгованості з їх уплати.

АЛІМЕНТИ

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ,
СТЯГНЕННЯ ЗА РІШЕННЯМ
(НАКАЗОМ) СУДУ
І В ПОРЯДКУ ВИКОНАВЧОГО
ПРОВАДЖЕННЯ

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

«Центр учбової літератури»
Київ – 2019

УДК 347.615(477)

А 50

Упорядники:

Бабенко Костянтин Анатолійович — доктор юридичних наук, професор, суддя Київського апеляційного адміністративного суду;

Журавель Валентина Іванівна — кандидат юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, доцент, Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Заслужений юрист України, голова науково-експертної ради при Підкомітеті з питань запобігання та протидії політичній корупції Верховної ради України;

Кузнєцова Наталія Семенівна — доктор юридичних наук, професор, віцепрезидент НАПрН, дійсний член (академік) НАПрН України;

Продивус Олег Васильович — кандидат юридичних наук, доцент, голова Запорізького окружного адміністративного суду;

Чижмарь Катерина Іванівна — доктор юридичних наук, Заслужений юрист України, Директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України.

Аліменти: особливості нарахування, стягнення за рішенням (наказом)

А 50 суду і порядку виконавчого провадження: практ. посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2019. — 312 с.

ISBN 978-611-01-1466-0

УДК 347.615(477)

ISBN 978-611-01-1466-0

© Центр учбової літератури., 2019.

ВСТУП

Сім'я за усталеною традицією в усіх країнах та серед народів донині є основним осередком суспільства. Незважаючи на поширені твердження та теорії про відмирання сім'ї як соціального інституту, а також спроби комуністичних ідеологів втілити це у реальне життя.

В сучасному громадянському суспільстві сім'я виконує цілий ряд важливих функцій. Однією з них є функція здобування засобів існування для членів сім'ї. Пов'язані з виконанням цієї функції аліментні відносини мають важливий характер на сучасному етапі соціально-економічного розвитку, особливо це стосується утримання батьками своїх неповнолітніх дітей. Чому власне і будуть присвячені основні тези цього посібника.

Слід зауважити, що загалом, незалежно від рівня державної соціальної допомоги, визначальне значення зберігає індивідуальний фактор матеріального забезпечення членів сім'ї. І при цьому цей фактор стає найбільш визначальним в умовах складної соціально-економічної ситуації. В таких умовах держава не в змозі забезпечити всім громадянам високий рівень життя за рахунок соціальної допомоги, оскільки перш за все економія державних ресурсів здійснюється за рахунок соціальних програм.

В умовах ринкових економічних відносин відчутно змінюється співвідношення джерел забезпечення сім'ї. Станом на сьогодні відповідальність за утримання і виховання дітей покладається на батьків значно більшою мірою, ніж на державу. Це очевидний факт і його неможливо заперечувати.

Враховуючи ці фактори, маємо визнати значну роль аліментних правовідносин, як різновиду правовідносин сімейних. Це пояснюється тим, що аліментні зобов'язання обумовлені потребою конкретної особи отримувати матеріальну допомогу від членів сім'ї, у зв'язку з певними обставинами. Вказані обставини, як правило, викликані негативними причинами і обумовлюються вразливим соціальним і матеріальним становищем особи.

У зв'язку з цим деякі науковці навіть вважають, що поняття «аліментні зобов'язання» не зовсім коректне з точки зору правової науки. Зобов'язання саме по собі є інституцією права цивільного, коли у правовідносинах між суб'єктами (а це можуть бути і фізичні, і юридичні особи) цивільного

обороту беруть участь сторони, які формують нерозривну пару «кредитор — боржник». Напряму таку схему не можна екстраполювати у сімейні відносини.

Зобов'язання боржника перед кредитором формується з різних підстав — заподіяння шкоди, реалізація договору чи одностороннього правочину, або з інших причин. У свою чергу аліментні правовідносини між членами сім'ї виникають з причин і за таких умов, як наприклад неповноліття чи то непрацездатність, або потреба вповноваженого суб'єкта і можливість зобов'язаного суб'єкта надавати утримання.

Зобов'язання цивільні можна припинити чи змінити засобами, передбаченими правом цивільним — наприклад згодою сторін, новацією угоди, заліком однорідного зобов'язання, прощенням боргу, спливом строку позовної давності. З аліментними зобов'язаннями все не так. Вони припиняються, передусім, певними подіями, такими як досягнення визначеного у законі віку, смерть платника або одержувача аліментів, з інших підстав, які не залежать від волі сторін цього зобов'язання. Більш того, особистий і триваючий характер вимоги про виплату аліментів зумовлює факт, що на ці вимоги не поширюється строк позовної давності.

Суб'єктний склад аліментних правовідносин доволі вузький і обмежується родинним колом. При цьому аліментні відносини носять суто матеріальний характер і до того ж вони винятково особисті.

Не можна не згадати, що захист права особи на утримання за рахунок аліментів захищається законом і нормами різних галузей права — адміністративного, кримінального, сімейного.

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. АЛІМЕНТНІ ВІДНОСИНИ ЗА СІМЕЙНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ПРАВА НА НАЛЕЖНЕ УТРИМАННЯ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї ТА ІНШИХ ОСІБ	5
РОЗДІЛ 2. ПРАВОВИЙ СТАТУС АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДІТЕЙ.....	17
РОЗДІЛ 3. ДОБРОВІЛЬНА СПЛАТА АЛІМЕНТІВ. СПЛАТА АЛІМЕНТІВ ЗА УГОДОЮ.....	21
РОЗДІЛ 4. ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА АЛІМЕНТИ В ЗВ'ЯЗКУ З НАБУТТЯМ ДИТИНОЮ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМІСТЬ	25
РОЗДІЛ 5. СТЯГНЕННЯ ДОДАТКОВИХ ВИТРАТ НА УТРИМАННЯ ДИТИНИ ПОНАД СПЛАЧЕНІ АЛІМЕНТИ	27
РОЗДІЛ 6. ПОРЯДОК ОБЧИСЛЕННЯ РОЗМІРУ АЛІМЕНТІВ. МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР АЛІМЕНТІВ, ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ	29
РОЗДІЛ 7. СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДІТЕЙ У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ	35
РОЗДІЛ 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСПЛАТУ АЛІМЕНТІВ. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ НАЯВНОСТІ ЗАБОРГОВАНOSTІ З АЛІМЕНТІВ	39
РОЗДІЛ 9. ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ І СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	43
РОЗДІЛ 10. СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ У ПОРЯДКУ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ. АЛГОРИТМ ДІЙ ВИКОНАВЦЯ ЗГІДНО З ТЕХНОЛОГІЧНОЮ КАРТКОЮ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗІ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ	47
РОЗДІЛ 11 .НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА. СУДОВА ПРАКТИКА	59
СІМЕЙНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (ВИТЯГ).....	59
ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (ВИТЯГ)	78
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про судовий збір».....	101
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про виконавче провадження».....	125
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ від 05.08.2016 № 2432/5 «Про затвердження Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження».....	243

Книги, які можуть вас зацікавити

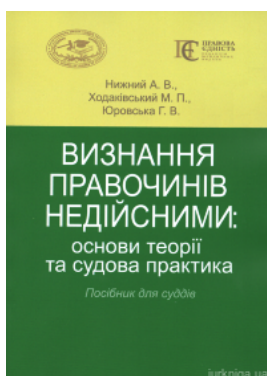
Майно подружжя.
Судові спори

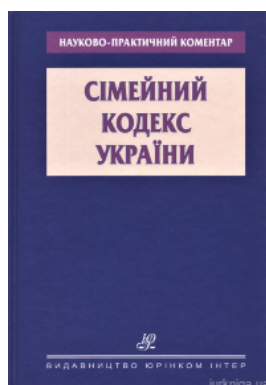
93 питання з сімейного
права. Посібник для
суддів

Сімейний кодекс
України

Визнання правочинів
недійсними: основи
теорії та судова
практика. Посібник для
суддів

Сімейний кодекс
України.
Науково-практичний
коментар

Цивільний
процесуальний кодекс
України

Перейти до галузі права
Сімейне право

Перейти на сайт →